რედაქცია: სოლოლაკზე, ბალის ქუჩაზე, მელიქიშვილის სახლში, № 43
კანტორა რედაქციისა: მელიქიშვილის სტამბაში, ზანოვის ქუჩაზე.

ხელის-მოწერა: მიიღება კანტორაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дроэба“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათ

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: [illegible] ასოებით ასოზე [illegible] სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციცეროთი—5 კაპ., პეტ[illegible]რა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

სამი თვის ხელის-მოწერა

„დროებაზე“

1 ოქტომბრიდამ ამ 1877 დამლევამდე

მიიღება თფილისში, „დროების“ რედაქციაში (ზანოვის ქუჩაზე, სტ. მელიქიშვილის სტამბაში). სხვა ქალაქებში „დროების“ აგენტებთან.

ფასი სამი თვის გაზეთისა—3 მან.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა გაზეთი ამ ადრესით უნდა დაიბარონ: *Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „Дроэба“.*

ცალკე ნომრები

„დროებისა“

თფილისს გარდა შემდეგ ქალაქებში ისყიდება.

გორში—რკინის გზის სტანციის ბუფეტში.

ქუთაისში: სვიმონ ჩომახიძესთან, ტიპოგრაფიაში, ბულვართან,

ბექათუბანში—სტანციის ბუფეტში,

ხაშურში (მიხაილოვში)—სტანციის ბუფეტში,

ახალციხეს—უფ. ალ. ვარძელოვის მაღაზიაში.

ტელეგრამმები

ბრძოლის ველიდამ

(ოფიციალური)

ყარაიალი, 27 ენკენისთვეს. რადგან ამ თვის 20-ისა და 21-ის ბრძოლის შემდეგ ჩვენმა ჯარებმა ახალი პოზიციები (ალაგები) დაიჭირეს, ამის გამო ოსმალოებმა დღეს ღამით მიატოვეს მომეტებული ნაწილი თავის პოზიციებისა, სხვათა შორის, ყიზილ-თაფაც და უკან დაიწიეს. ჩვენი ჯარები ენერგიულად მისდევდა მტერს და საღამოს ჩვენებმა დაიჭირეს ჰაჯი-ვალის, სუბბოტანისა და ქჰულ-ვერანის ლინია.

—

ვენა, 27 სექტემბერს. სტამბოლიდამ იწერებიან, რომ სულთანმა დახედა ახლად-შედგენილი ბატალიონები მილიციისა და ამ დროს შემდეგის სიტყვებით მიმართა იმათაო:

„იმედი მაქვს, რომ მშვიდობიანობის დროსაც თქვენ გამოიჩენთ ისეთსავე ერთგულებას თქვენის სამშობლოისას, როგორიც ამ ომის დროს გამოიჩინეთ. ეს ერთგულება ქვეყნის განსაკუთრებით საჭირო იქნება მაშინ, როდესაც ჩვენ მოგვიხდება სისრულეში მოყვანა იმ რეფორმებისა, რომელზედაც დამოკიდებული იქნება ჩვენი იმპერიის ბედნიერება და მომავალი.“

პრაგის უნივერსიტეტის სტუდენტებში დიდი მღელვარებაა.

ომის ამბები

აზიის ბრძოლის ველიდამ

ალექსანდრაპოლი, 25-ს, ენკენისთვეს („დროების“ კორრესპონდენცია). უეჭველია, რომ გაიგებდით აქამდინ ტელეგრამმებით, თუმცა მოკლედ, რომ ამ თვის 20-დგან მოყოლებული სამ დღეს ჰქონდათ ჩვენებს აქ გაცხარებული ბრძოლა მუხთარ-ფაშის არმიასთან. შეიტყობდით აგრეთვე იმას, რა შედეგიც ჰქონდა ანუ რითი დაბოლოვდა ეს საქმე. მაგრამ რადგანაც ამ ტელეგრაფიულ ცნობებზე ცოტათ უფრო დაწვრილებული ცნობები საინტერესო იქნება, ამის გამო ორიოდე სიტყვას მოგწერთ.

20-გან ალიონ დილითგან მოყოლებული, ვიდრე ბინამდე ისმოდა ჩვენი ქალაქიდგან თითქმის შეუწყვეტელი ახირებული ზარბაზნების სროლა ორთავ მხრივ.

ყიზილ-თაფის მთას ამ შემთხვევაში სხვა ადგილებზე უფრო დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა, და ამისათვის მუხთარს იგი კარგათ მომზადებული ჰქონდა.

წარმოიდგინეთ: ამ საშუალო, თუმცა ბუნებით გამაგრებულ, მთას სამის მხრით უშენდნენ ჩვენები გუნდ-გუნდათ, განუწყვეტლივ ზარბაზნებსა; მაგრამ როგორც სჩანდა, არა ნაკლებ უპასუხებდა ხოლმე ამათ ჩვენი მოწინაამდეგე. ალმოსჩნდა, რომ ჩვენებმა განგებ მიმართეს ერთბაშათ განუწყვეტელი, იმ დღეს, ზარბაზნების სროლა ამ ყიზილ-თაფისკენ და ამას გარდა, აგრეთვე განგებ ხანდისხან უჩვენებდნენ ხოლმე ოსმალოებს იერიშით მისვლის სახეს, რადგანაც ამით უნდოდათ, რომ მოეტყუებინათ უმთავრესი მუხთარის ძალა და მით დაუბრკოლებლივ აეღოთ სხვა ჩანიშნული გულში ალაგი ოსმალოებისა მთაზე, რომელსაც ჰქვიან დიდი იაღნი და რომელიც არის კარგათ განშორებული ყიზილ-თაფიდგან. თუ რომ ჩვენებს ასე არ მოეტყუებინათ, მაშინ უმეტესი ნაწილი ყიზილ-თაფის ატრიადისა მიაწევბოდა მათ უკანიდგან და ყოვლის ღონის-ძიებით. ამ პოზიციის აღება მოინდომეს ჩვენებმა უფრო მისთვის, რომ აქედგან შეეძლოთ სრულებით მოეწყვიტათ მუხთარის არმიისათვის სურსათის მიზიდვა, ყოველი კავშირი და შეერთება მისი ყარსის გარნიზონთან. ეს დიდი იაღნი ჯერ კიდევ, თუ გახსომსთ, 6-ს მარიამობისთვისას იყო აღებული ღენერალის კომაროვისაგან, მაგრამ შემდეგ, რომ არ მიაშველეს მას ჯეროვანი ძალა, იძულებული იყო დაეტოვა და კიდევაც დაუტოვა იგი მტერს.

ჩვენებმა ჩინებულად შეასრულეს პირველი ნაწილი თავის პლანისა: დიდი იაღნის მთა აიღეს, თუმცა არა ცოტა გაჭირვებით და ზიანით, რომელიც არც ოსმალოებს მისცემიათ ნაკლებათ.

ამ დიდი იაღნის და მომიჯნავე პატარა მთის შუა, ჩვენები უცებ დაესხნენ თავზე იქ მოფარულად მყოფ ორ ოსმალოს ბატალიონს და შემდეგ კარგა ხანის სროლისა ამოუქლეტიათ თითქმის სულ ეს ორი ბატალიონი მიზამი.

მერმე ამ მთის წვერზე ჩვენებს დაუჭერიათ ტყვედ ორას კაცამდინ, რომელსაც, როდესაც უნახავს, რომ რუსები თან-და-თან ყოვლის მხრივ უახლოვდებოდნენ, დაუყრია თავიანთი თოფიარაღი.

ამ 20 დღესვე ყარსის ციხიდგან თურმე მომავალებულან მოსაშველებლად 19 ბატალიონი ქვეითი ჯარი და რამოდენიმე ესკადრონი ცხენოსანი; მაგრამ ამ დროს შუა გზაზედ დახვედრიან ამათ ჩვენი გამოჩენილი დონის ყაზახები და ქელვა-ჟლეტით ისევ უკან უქცევიათ.

მეორე დღეს იყო კიდევ ზარბაზნების სროლა უაზილ-თაფიდგან და ჩვენების ტრიალ მინდორზე გაშენებულ ბატტარეებიდგან; მაგრამ არ იყო ისე გაგრძელებული და გაცხარებული, როგორც წინა დღეს.

მესამე დღეს კი ზარბაზნები გაჩუმეს და ჰქონდათ მხოლოდ აქა-იქ უბრალო შეტაკება.

ასე გამოიჩინეს ჩვენებმა ოსტატობა და დიდის მხნეობით აიღეს დიდი იაღნის მთა; მაგრამ, ჩვენდა საუბედუროდ, უწყლობისა გამო, იმ ღამესვე დაანებეს მას თავი...

გ. ზ—ძე

ამ თვის 20-სა და 21-ს რომ ჩვენებს მუხთარ-ფაშასთან შეტაკება ჰქონდა, ამის თაობაზე „მოსკოვის უწყებების“ უკანასკნელს ნომერში დაბეჭდილია:

„ჩვენი განზრახვა ის არის, რომ მუხთარ-ფაშის არმიას ყარსის გზა შეუკრას და სამზღვარზე მიამწყვდიოს. თუ ეს განზრახვა შესრულდა ჩვენმა ჯარმა ამ ბრძოლაში, ეს დიდი გამარჯვება იქნება.

„თავის მხრით ოსმალოებიც, უეჭველია, მარცხნივ მოაწვებიან ჩვენს ჯარს იმ განზრახვით, რომ ეს ჯარი ყარსსა და თავის არმიას შუა მოამწყვდიონ.

„აქედამ სჩანს, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს იმ ბრძოლას, რომლის დაწყება ეს არის ახლა გვაცნობა ჩვენმა ყარაიალელმა კორრესპონდენტმა. მთელი ამ მცირე აზიის კომპანიის ბედი მხოლოთ მაშინ შეიცვლება, თუ ყველგან დავამარცხებთ ჩვენ მუხთარ-ფაშის არმიას...“

—

დაღესტანში არეულობის თაობაზე გაზეთი „Голосъ“ (№ 222) ამბობს:

„არა-ერთხელ გვითქვამს ჩვენ, რომ ჩვენი მთიულების მშვიდობიანობა ანუ აჯანყება მცირე აზიაში ბრძოლის მსვლელობაზედაა დამოკიდებული. ახლანდელ ამ ბრძოლის საქმეს, უეჭველია, დიდი გავლენა ჰქონდა ლეკებზე და ჩეჩნებზე; ბრძოლის საქმე რომ ასე დაგვიანდა ყარსთან—ამას მთიულები ჩვენის ჯარის სისუსტეს მიაწერენ და იმედი მიეცათ, რომ დაუსჯელად შეუძლიანთ წინააღმდეგობა გაგვიწიონ.

„რაღა თქმა უნდა, რომ ჩვენს ჯარს ძალიან ადვილად შეუძლიან აჯანყებულების გროვა გაჰფანტოს და დაამარცხოს; მაგრამ სრული მშვიდობიანობა დაღესტანში და ჩეჩნებში მხოლოთ მაშინ ჩამოვარდება, როდესაც ოსმალოს ჯარს დავამარცხებთ ჩვენ და რუსეთის სამზღვრებიდამ გავრეკავთ.“

—

ამავე გაზეთის კორრესპონდენტი ასე აგვიწერს ოსმალოს ჯარისაგან დატოვებულ სოხუმს:

„როგორც მოგეხსენებათ, 20 აგვისტოს სულ გაეცლაგნენ ოსმალოები სოხუმიდამ. საცოდაობაა ახლა ამ ქალაქის ნახვა. მთელი ეს ქალაქი წარმოადგენს ცეცხლისაგან დარჩენილ ნანგრევს; ყველგან ცარიელი კედლები და ბუხრები დარჩენილან; მხოლოთ სამი სახლი გადარჩენია ცეცხლს, რომელიც წასვლის წინათ წაუკიდეს ოსმალებმა. მაიაკი გაფუჭებულია; ჩინებული ბოტანიკური ბაღი, რომელშიაც ძვირფასი, ტროპიული მცენარეები იზრდებოდნენ, სულ განადგურებული და აჭრილია. ალაგ-ალაგ დახოცილი და დამახინჯებული კაცები ეყარნენ.

„ჩვენ დაგვრჩა 50,000 თავი საქონელი, რომლის განაწილემამ ჩვენს ჯარში დიდი აყალ-მაყალი და უსიამოვნება ასტეხა; მაგრამ ბოლოს მორიგდნენ, უმფროსებს საუფროსო ერგოთ....

„ამ ჟამად აფხაზეთში 8,000 კაცი გვყავს, ღენ.-მაიორის შოლკოვნიკოვის წინამძღოლობით. საზამთროთ ვემზადებით. ჩვენი სურსათი და ლოშპიტლები ოჩუმშია და მოქვისა და დრანდის მონასტრებში.

„უეჭველია, რომ ყურადღების ღირსი აქეთკენ არა მოხდება-რა; მაგრამ ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ოსმალოები კიდევ გვეწვევიან და ზღვიდამ ზარბაზნების სროლას არ მოგვაკლებენ.“

—

ვენის გაზეთს „Politiche Correspondenz“-ში მოყვანილია შემდეგი ცნობები სოხუმიდამ გადასახლებულ აფხაზებზე:

„ოსმალეთის მთავრობამ განკარგულება მოახდინა, რომ აფხაზები მაკედონიაში და არხიპელაგის კუნძულებზე დაასახლოს. რამდენიმე ხომალდით გამოიყვანეს უკვე ისინი სტამბოლიდამ და სალონიკში და ხმელთა-შუა ზღვის კუნძულებზე გაგზავნეს.

„რამდენმამე ოჯახმა, რომელნიც ტრაპიზონში იყვნენ გამოყვანილნი, იტალიის ელჩის საშუალებით ითხოვეს, რომ ჩვენ ქრისტიანები ვართ სამეგრელოს სამზღვრიდამაო და თუ შეიძლება, ისევ უკან დაგვაბრუნეთო. ოსმალეთის მთავრობამ იმ წამსვე ხომალდი მისცა იმათ იმ განზრახვით, რომ ჩასხდნენ და სადაც უნდათ გამოვიდნენ კავკასიის ნაპირზე.“

ევროპის ბრძოლის ველიდამ

ჟენევის გაზეთში—„Journal de Genève“-ში დაბეჭდილია შემდეგი ტელეგრამმა, რომელიც იმას პეშტიდამ მიუღია 19 ენკენისთვეს:

„რამდენიმე ასი ოსმალო სილისტრიასთან გადავიდნენ დუნაის მარცხენა ნაპირზე, რუმინიაში, და გამაგრდნენ იქ. ამბობენ, იმათ განზრახვა აქვთო ბალაციდამ ბუხარესტში მიმავალი რკინის გზა გააფუჭონ, რომ ამ ნაირად რუსისა და რუმინიის ჯარებს სურსათისა და ახალი ჯარების მოსაყვანი საშუალება მოუსპონ.“

—

როგორც ინგლისური გაზეთი „Daily News“ გვაცნობებს, შევქეთ-ფაშამ, რომელმანც ასე მხნეთ შეაჩერა ამას წინათ პლევნაში 12,000 კაცი, ახლა კიდევ ემზადება თურმე, რომ ახალი ჯარები, სურსათითა და ტყვია-წამლით გაგზავნოს ოსმან-ფაშის მისაშველებლად.

—

მეორე ინგლისური გაზეთის „Daily Telegraph“-ის კორრესპონდენტი შიპკოდამ იწერება 15 ენკენისთვეს:

„თოვლი და წვიმა დაიწყო აქეთკენ ბალკანის მთებზე და ამას უნდა მივაწეროთ ის გარემოება, რომ ამ უკანასკნელ დროს ორივე მოწინააღმდეგენი გაჩერებული არიან.

„მე თვითონ რამდენჯერმე დავესწარ ოსმალოების არტილერიის მოქმედების დროს და შემიძლიან ვსთქვა, რომ ოსმალოები ჩინებულად ისვრიან თავიანთ ზარბაზნებიდამ; ამათი ყუმბარები თითქმის მუდამ პირ-და-პირ რუსის ჯარში და სიმაგრეებში ვარდება და საკმაო ზიანსაც აძლევს იმათა. მე მგონია, რომ რუსები დიდხანს აღარ დარჩებიან შიპკოში. ოსმალოები კიდევ ემზადებიან აქ რუსებზე დაცემას, და თუმცა მუდამ დიდი ზიანი ეძლევათ, იერიშით მისვლის დროს, მაგრამ სულეიმან-ფაშა ამას არ დასდევს, ოღონდ თავის განზრახვა შეასრულოს.“

—

„მოსკოვის უწყებებში“ დაბეჭდილია ახლა დაწვრილებითი ამბავი იმ შეთქმულებაზე, რომელიც ამ დღეებში ამოუჩენიათ ვენგრიაში და რომლის განზრახვა ის იყო, რომ რამდენიმე ათასი დაიარაღებული ვენგრიელები შეცვივნულიყვნენ რუმინიაში, გაეფუჭებიათ იქაური რკინის გზები და ამნაირად რუსებისათვის ახალი ჯარების მოსაყვანი გზა შეეკრათ:

„გამოძიებამ აღმოაჩინა, რომ ამ საქმეში უმთავრესი ბრალი ვენგრიის სეიმის დეპუტატებს ედებათ; მოთავენი ყოფილან: კოშუტი, კლაპკა და დეპუტატი ზელფი. თუმცა კლაპკამ გაზეთებში გამოაცხადა, რომ მე არავითარი მონაწილეობა არ მიმიღია ამ შეთქმულობაშიო' მაგრამ დოკუმენტები ამტყუვნებენ იმას. ფულები ამსაქმისთვის ინგლისის პარლამენტის ერთს დეპუტატს ჯონსტონს მიუცია. ამ საქმისთვისვე ლონდონიდამ ყოფილა ვენაში მოსული მიტჰხად-ფაშაც.

„ვენაში და ვენგრიაში რკინის გზებზე დიდ ძალი ყუთები დაიჭირეს თოფებით და ტყვია-წამლით სავსე. ბევრი ხალხია დატუსაღებული.“

საქართველო

დღიური

** ტფილისის ქუჩებში აკრული განცხადება გვაუწყებს, რომ სახალხო სეირნობა, რომელიც მცირე აზიიდამ გა-

დმოსახლებულ სომხების სასარგებლოთ უნდა ყოფილიყო გასულ კვირას და ცუდი ამინდის გამო ვერ მოხერხდა, დღეს, ხუთშაბათს იქნება. ალექსანდროვის ბაღში ამ დღისათვის დიდი მზადებაა.

*** კავკასიის არხეოლოგიური საზოგადოება აცხადებს, რომ იმას ყოველ თვეში ორჯელ ექნება სხდომები, თვის 3-სა და 18-ს და იმ სხდომაზე, რომელიც 18-ს იქნება, გარეშე პირებსაც უფლება აქვთ იყონ.

*** ჩვენ მივიღეთ ოზურგეთიდამ შემდეგი შენიშვნა.

„ოც-და-ერთს ამ თვისას, მისკის პოლკის სალდათმა მდინარეს ჯურჯის პირზედ თავი ჩამოიხრჩო. მიზეზს იმას ამბობენ, რომ, ვითომც ის უნდა ყოფილიყოს საიდუმლო სენით ავათ და ექიმებს ყურადღება არ მიექციოსთ.

„მს სწორედ ასე უნდა იყოს. აქაური ექიმები იმისთანა კაცებს ევლებიან თავს, ვისაც პრტყელი ეპოლეტები აქვს მხარზედ გადაკერებული ანუ სქელი ჯიბე. სხვას კი არავითარ ყურადღებას არ აქცევენ.

„მაგალითს მოგახსენებთ: ერთი ჩემი ნაცნობი ძრიელ ავად იყო მუცლის ალხით და წავიდა ექიმთან; მივიდა თუ არა, ექიმმა გამოუგზავნა კაცი და ჰკითხა ბიჭის პირით, სამსახურში ხართ სადმე, თუ არაო?—სამსახურში ვარო, შეუთვალა ავათმყოფმა, რომელიც ნამეტანი სისუსტით ძლივს იდგა ფეხზე. მაგრამ კიდევ გამოუგზავნა ბიჭი: სამოქალაქო ნაწილში, თუ სამხედროშიო? ბოლოს შეწუხებულმა ავათმყოფმა შეუთვალა, რომ მე არსად არა ვარ სამსახურში, მე ვარ ავათ და მინდა ექიმის ნახვაო. გამოვიდა ბიჭი და უთხრა: „ბატონმა პასუხი არ შემოთვალაო!“

სადაც ამისთანა ექიმები არიან, რა თქმა უნდა, რომ ხალხი დაიხოცება უყურადღებლობით. მიკვირს, როგორ არ ამოწყვიტა ბურიაში ხალხი მუცლის ალხმა!“

პარმენ მიქელაძე

„დროების“ კორესპონდენცია

ქუთაისი, 24 სექტემბერს. (**დასასრული**). ჩვენ გვეჭვირება კერძო პირების თაოსნობა, ინიციატივა და მცოდნე და ხალხის ბედისადმი გულ-მომატკივარ პირების თავ-გამოდებული მზრუნველობა; იმათ უნდა, ჩვენი პერიოდული გამოცემაების შემწეობით და სხვა ყოველ გვარ საშუალებით, გააგებინონ ხალხს, როგორც გიგიენური სახსრები, აგრეთვე თვით უადვილესი მედიკური ღონის-ძიებანი, რაც განათლებულ ევროპას უხმარია ამ გვარი სნეულების მოსასპობლად.

ბარდა ამისა საჭიროა, რომ ყველა მაზრებში, მართებლოლის დასახმარებით შეადგინონ კომიტეტები, რომელთაც იხმაროან ჯეროვანი ზომები გიგინეური სახსრების სისრულეში მოსაყვანათ და იზრუნონ, მისცენ ხალხს რიგიანი პრაკტიკული საშუალებები ავათმყოფი პირუტყვების მოსარჩენად.

საუბედუროდ, ჩვენში ამჟამად ჯერ-ჯეროობით მარტო იგივე დოქტორი ბაბოვი სწევს ამ მძიმე უღელს და თავისი მარტოობით ერთხელ კიდევ გვიმტკიცებს სამწუხარო ფაქტს, რომ ჩვენ ხალხისადმი გულ-შემატკივარნი პირები ერთობ ნაკლებათ გვყვანან.

ქუთაისში ამ დღეებში გამოვიდა და გაიგზავნა ყველა მაზრებში უფასოდ ასასობით დოქტორი ბაბოვის მიერ შედგენილი დაბეჭდილი ქართულს ენაზედ ვრცელი დარიგება და წამლობა ავათმყოფი პირუტყვებისა, რომელშიაც, გარდა ამისა ის ადმინისტრატიული და გიგიენური ზომებიც არის მოყვანილი, რომელიც ჯანმთელი პირუტყვების დასაცველად არიან აუცილებლად საჭირონი. იმედია, ჩვენი ხალხის ჯეროვან ყურადღებას მიაქცევს და მუყაითათ აასრულებს ყველა იქ ნაჩვენებ საშუალებებს, რომელნიც დიდის გამოცდილებით არიან შედგენილნი და იმ ნაირად, რომ ხალხს გაუადვილდეს პირუტყვის მოვლა და წამლობა. სამწუხაროა, რომ ამ მშვენიერ დარიგებაებში, ბუბერნიის სამმართველოს თარჯიმნის წყალობით, აქა-იქ იპოვებიან ისეთი ადგილები, სადაც სრულებით შეცვლილია ავტორის აზრი და ზოგან სრულებით დამახინჯებული.

არ შემიძლია არ მოვიყვანო ორიოდე მუხლი ამ დარიგებისა, რომელნიც უფრო შეცვლილნი არიან და თხოულობენ დაუყონებლივ გასწორებას; აი ეს მუხლები: ავტორის აზრით, როდესაც პირუტყვი საჭმელს არა სჭამს, არ სვამს და აღარც ცოხნის და სიცხე აქვს სხეულში და ტანშიაც შეკრულია, მაშინ უნდა მოიტანოთ ერთი ვერმუტის ცარიელი ბოთლი და ჩაასხათ შიგ სანახევროდ კარგი ძმარი და წყალით შეამოთ და ძალით უნდა ჩაასხათ პირუტყვს პირში; ძმარის მაგიერად შეიძლება კაცმა იხმაროს მჟავე ხილის წვენი და ამნაირათვე წყალ გარეული დაალევინოს პირუტყვს.

ამ ორ წამალში, რომელიც უფრო ეადვილებოდეს ვისმეს, ის იხმაროს; ასე უნდა ქნათ დღეში ორჯერ. ბარდა ამისა უნდა ჩააყლაპონ პირუტყვს პურის ცომი ერთი ჩაის კოვზი დანაყული დოგვის კაკლით (გარჩიცით) არეული. ეაეც დღეში ორჯერ უნდა აჭამოთ.

თუ რომ სიცხე მომეტებული ექნება, მუცელში შეკრული იქნება, თვალები აუცრემლიანდება და პირუტყვი მეტისმეტათ შეწუხებულია, მაშინ ერთს ბოთლს წყალში აურევთ ერთი სტოლის კოვზი გვარჯილა, ანუ ორი კოვზი შინაური სახმარი მარილი და ორი კოვზი დაალევინეთ; გარჩიცა როგორც წინათ ესთქვით, ასე პურის ცომში აზელილი აჭამეთ,დღეში სამჯერ.თუფალარათი ექნება, მაშინ ზემომოყვანილი წამლები არ ეარგა; ფაღარათის დროს მარტო ეს ეხმარება: მუხის კანი უნდა ხარშოთ დიდხანს წყალში და იმის ნახარში წყალი უნდა ასვათ ხშირათ.

ნათარგმნში ეს წამლობა სრულებით შეცვლილია: მაგალითებრ, ნაცვლად პურის ცომისა, იქ არის დანიშნული „საფუარი“ და სხვ.

ი. — ლი

უცხო ქვეყნები

ოსმალეთი და სერბია

იმ დღიდამ (ამ 12 აპრილიდამ) დაწყებული, რაც რუსეთმა ოსმალეთს ომი გამოუცხადა, გაზეთები მუდამ ამბობენ და ყვირიან, რომ სერბიაც გაცხარებულად ემზადება საომრად და ჰა დღეს ჰა ხვალ ისიც ომს გამოუცხადებს ოსმალეთსაო. მას აქეთ უცდით და არა ეშველა-რა!

აი ახლაც იწერებიან, რომ სერბიის მთავარმა მილანმა ნოტა გაუგზავნა ოსმალეთსაო, რომ ჯარები მომაშორე სამზღვრიდამაო, თორემ ჩემი ხალხი ერთობ აღელვებულია და იძულებული ვიქნები ომი გამოგიცხადოო. ამბობენ, რომ როგორც ამ წინადადებაზე უარი მოუვა პორტასაგან, იმ წამსვე ომს გამოუცხადებს. იმასაც კი ამბობენ, რომ, თუ სერბიამ მართლა ომი გამოაცხადა, ხონთქარს გადაწყვეტილი აქვს, ფირმანი გამოსცეს, რომლის ძალითაც ახლანდელი სერბიის მთავარი მილანი ტახტიდამ გადაყენებულად უნდა ჩაითვალოსო და იმის მაგივრად ქარაგიორგიევიჩს აიყვანს ამ ტახტზედაო.

ინგლისი

იმ ხმების შესახებ, რომელნიც რუსეთისა და ოსმალეთის მორიგების თაობაზედ არის გავრცელებული, ლონდონის გაზეთი „Merning Post“ ამბობს:

„მორიგებაზე და შუამდგომლობაზე ლაპარაკიჯერ,სანამ არცერთმხარესმეორე არ დაუმარცხებია რიგიანათ, უდროოდ და უადგილოა; მით უფრო, რომ არცერთი მოწინააღმდეგე მხარე არ თანხმდება არც სამუდამოთ და არც დროებით შერიგებაზედ.

„ევროპის სახელმწიფოების მეცადინე-

ობა ახლა მხოლოთ იმაზე უნდა იყოს მიქცეული, რომ ამ ბრძოლაში სხვა რომელიმე გარეშე სახელმწიფო არ ჩაერიოს, რომ აცალონ მებრძოლთ თავიანთ ანგარიშების გასწორება. Tორემ, თუ ერთი რომელიმე სახელმწიფო ჩაერია ბრძოლაში, უეჭველია, რომ მაშინ მთელი ევროპა აირევა და სხვებიც იძულებული შეიქნებიან, რომ ამ საზოგადო სისხლის ღვრაში მონაწილეობა მიიღონ.“

განცხადებანი

თფილისის თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკის ზედამხედველ კომიტეტის თავსმჯდომარე, ამ ბანკის წესდების § 83 მუხლის ძალითა და 23 ენკინისთვეს დადგენილის განაჩენის საფუძვლით, აცხადებს, რომ იმ საგნებს გარდა, რომელნიც მომავალ 10 ღვინობისთვის საზოგადო კრებაზე უნდა განიხილონ ბანკის დამწესებელთა, კიდევ შემდეგ საგანზე იქნება სჯა:

მიღებულ იქმნენ, თუ არა, ბანკის წევრებად და დამწესებლებად ის თფილისის გუბერნიის ადგილ-მამულის მოპატრონე თავად-აზნაურნი, რომელთაც გლეხების განსათავისუფლებელი ფული მიიღეს და რომელნიც ახლა ისურვებენ მთელი იმ ფულის ერთად შემოტანას ბანკში, რომელიც 29 ნოემბრის 1872 წლის საზოგადო კრების პროტოკოლის ძალით იმათ უნდა შემოიტანონ.

(3—3)

გ ლ ო ვ ა
ირაკლი მეორისა
თქმული სოლომონ მსაჯულისაგან
გამოცემული ზაქარია ჭიჭინაძისაგან
ისყიდება ვართანოვი წიგნის მაღაზიაშ„
ფასი ერთი შაური

კავკასიის განყოფილება გაზეთის „ГОЛОСЪ“-ის რედაქციისა და კანტორისა

(თფილისში, გოლოვინის პროსპექტი, ანტონოვის სახლები) **იღებს**

ა). **სტატიებს, კორრესპონდენციებსა და ტელეგრაფიულ ცნობებს** შესანიშნავს აწმყო შემთხვევებზედ,

ბ). **ხელის-მოწერას გაზეთს „ГОЛОСЪ“-ზე ყოველგვარის ვადითა** და

გ) ყოველგვარ **სახაზინო და კერძო განცხადებათ** საზოგადოთ გასაგებს ენებზედ.

გაზეთის „ГОЛОСЪ“-ის ცალკე №№ (ეგზემპლიარი ორ შაურად) **ისყიდება:**

ა). **თფილისში:**

I და II განყოფილებაში უფ. **გ. ი. აზნაუროვის** მაღაზიებში (გოლოვინის პროსპექტი, მდივანის სახლები) და **გრიქუროვთან** (Кавкаская Книжная Торговля)—წიგნის მაღაზიებში.

ბ). **ქუთაისში—სვ. ჩომახიძესთან** (ტიპოგრაფიაში)

გ). **ვლადიკავკაზში**—უფ. **წილოსანთან.**

ამას გარდა განყოფილება მოიწვევს კომისიონერებს კავკასიის აქეთა და იქითა მხრის ადგილებში გაზეთის „ГОЛОСЪ“-ის ცალკე №№ გასასყიდველად.

თფილისის სამკურნალო

(4-ს აპრილის სახსოვრად)

ერევნის მოედანზე, წინამძღვაროვის სახლებში.

ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე, კვირას გარდა, დილის 8 საათიდამ დილისვე 10 საათამდინ.

ო რ შ ა ბ ა თ ს: ექიმი მინკიევიჩი—**ხირურგიულ ავათმყოფობისათვის, ბარალევიჩი** და **ლისიცევი**—შინაგანი ავათმყოფობისათვის.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი და მარკაროვი—შინაგანი ავათმყოფობისათვის, **თამამშევი**—თვალის ექიმი.

ო თ ხ შ ა ბ ა თ ს: ლისიცევი—შინაგანი ავათმყოფ., ქიუჩარიანცი—ვენერიული ავათმყოფობისათვის.

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი—შინაგან ავათმყოფობისათვის.

პ ა რ ა ს კ ე ვ ს: ლისიცევი და ასატუროვი—შინაგანი ავათმყოფობისათვის და მინკევიჩი—ხირურგიულისთვის.

შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი და მარკაროვი—შინაგანი ავათმყოფ., ქიუჩარიანცი—ყურის და ხირურგიულ ავათმყოფობისათვის და **თამამშევი**—თვალის ავათმყოფობის

დაიბეჭდა და გამოვიდა სტამბიდამ
ლ ე ქ ს ი
თ. ი. ზ. ჩოლაყაშვილის
გარდაცვალებაზედ
თ ა ვ ი ს ს უ რ ა თ ი თ
თქმული
დ ა ვ ი თ ბ ი ვ ი შ ვ ი ლ ი ს ა გ ა ნ

ისყიდება სხვა და სხვა წიგნის მაღაზიებში.

ფასი ყველგან ორი შაური.

მეხუთე კარი
„ყარამანიანი“

გამოვიდა და ისყიდება, ტფილისში: მელიქიშვილის სტამბაში და სხვა წიგნის მაღაზიებში. სპარსულიდგან ქართულს ენაზე ნათარგმნი თავის სურათებით. ფასი 40 კაპ. (ორი აბაზი). Aგრეთვე ისყიდება ზემოხსენებულ ადგილებში I, II, III, და IV კარი ყარამნიანისა.

ქ უ თ ა ი ს შ ი: გუბერნიის სტამბაში სვიმონ ჩომახიძესთან.

რკ. გზა.	დილა.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი .	9	21	5	18				
მცხეთა. . .	10	11	6	27	-	68	-	38
გორი . .	11	58	9	43	2	40	1	23
ხაშური . .	1	29	11	57	3	92	2	18
სურამი. . .	1	44			4	42	2	46
ყვირილა .	5	49			5	81	3	23
რიონი. . .	6	47			6	75	3	75
სამტრედია .	7	41			7	73	4	29
აკ.-სენაკი .	—	—			8	57	4	76
ფოთი. . .	9	40			9	75	5	42
ფოთი . .	9	13						
აკ.-სენაკი.	—	—			1	18	-	66
სამტრედია.	11	16			2	6	1	14
რიონი . .	12	13			3	4	1	69
ყვირილა. .	1	18	ღამე		3	98	2	21
სურამი. . .	5	12	1	10	5	33	2	96
ხაშური . .	5	39	1	37	5	84	3	24
გორი . .	7	5	4	8	7	36	4	9
მცხეთა .	8	50	6	59	9	8	5	4
თფილისი .	9	31	7	56	9	75	5	42

ტელეგრაფი	მ.	კაპ
ოცი სიტყვა თფილისიდამ:		
ქუთაისს, ფოთს . .	1	—
გორს, დუშეთს, სიღნაღს	-	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს	2	—
პეტერბურგს, ვარშავას . .	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში.	3	50
ინგლისში	3	75

ფოშტა

ა) თფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. კახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდამ: თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	კაპ
ღია წიგნის	4
დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .	8

ბირჟა	მან.	კაპ
პეტერბურგი, 21 ენკენის.		
ერთი ქაღალდი ლირს:		
ლონდონში 24 პენსი.	—	78
პარიჟში 259 სანტიმი.	—	81
ესკონტი (სარგებლისფასი)	7½	—
ბანკის ბილეთი 5%	94	—
მოგებიანი (პირველისესხი)	208	25
მოგებიანი (მეორე ესხი)	208	75
გირაოს ფურცლები:		
თფილ. სააზნ. ბანკისა.	—	--
ხერსონის ბანკის (5½	85	25
მოსკოვის (5%). . .	85	50
ა ქ ც ი ე ბ ი:		
ოდესის სავაჭრო ბანკის	177	—
ფოთი-თფილ. რკინ. გზის	—	—
შავი ზღვის ცეცხ. გემების	527	—
კავკაზის და მერკურის. .	225	—
პირვ. საზღვევ. საზოგ.	745	50
პეტერბ. საზღვევ. საზ.	235	50
მოსკოვის საზღვევ. საზ.	268	—

მაზანდა	მან	კაპ
თფილისი, 27 ენკენის.		
ფქვ. თეთ. ბანჯისა, ფთ.	1	90
ფქვილი წითელი. . .	1	45
ქერი ფუთი. . . .	1	25
ბამბა ერევნისა, ფუთი .	8	20
—ამერიკისა, ფუთი. .	8	50
გაპენტილი ბამბა ფთ.	9	50
მატყლი თუშური ფთ. .	7	—
—თარაქამისა ფთ. .	3	50
აბრეშუმი ნუხური სტ.	3	--
ქონი, ფუთი. . .	5	80
ქონის სანთელი ფუთი.	8	—
სტეარინის სანთელი, ფ.	12	54
ხორცი ძროხისა, ლიტ.	—	54
—ცხვრისა, ლიტრა. .	—	63
სპირტი, გრადუსი .	—	12
შაქარი, ბროც. ფუთი .	8	20
—ფხვნილი ფუთი . .	7	20
ყავა გრგვალი, ფუთი .	26	—
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთ.	12	—
ოქრო ½ იმპერიალი. .	8	90

Дозолено цензурою. Тифлисъ, 28 Сентября 1877 г. Типографія Меликова. გამომცემელი ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი.